

Hordaland politidistrikt
Postboks 285 Sentrum
5804 Bergen

Oslo, 18.01.2007

Anmeldelse av Sjøtroll Havbruk AS, Austevoll, for brudd på akvakulturloven

1 Innledning

Bellona anmelder med dette Sjøtroll Havbruk AS i Austevoll kommune for overtredelse av lov om akvakultur (akvakulturloven) § 10 første ledd og § 12 første ledd, jf. § 30 og § 31.

2 Bakgrunn for anmeldelsen

Under uvær natt til søndag 13. januar 2007 havarete deler av Sjøtroll Havbruk sitt anlegg på Lunnøykalven i Austevoll kommune. Uværet medførte havari hvor deler av anlegget sank til bunns. Værforholdene var imidlertid ikke verre enn det et oppdrettselskap må ta høyde for ved valg av en slik lokalitet. Det er opplyst at det stod omtrent 300.000 oppdrettsørret i delen av anlegget som havarete.

3 Straffbarhetsvilkår

Akvakulturlovens § 30 setter overtredelsesgebyr for den som "forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av loven".

Videre setter akvakulturlovens § 31 straff for den som "forsettelig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av loven".

3.1 Objektiv vurdering

Oppdrettsanlegg skal i henhold til akvakulturloven "etableres, drives og avvikles på en miljømessig forsvarlig måte", jf. § 10 første ledd. I henhold til § 12 første ledd skal "innretninger og utstyr som nyttes til aktiviteter som omfattes av denne lov være forsvarlig utformet, ha forsvarlige egenskaper og brukes med nødvendig aktsomhet." I dette tilfellet havarete oppdrettsanlegget som følge av dårlig værforhold med den følge at oppdrettsfisk unnslett. Sjøtroll Havbruk burde tatt høyde for disse værforholdene og sørget for at anlegget ville tåle de værmessige påkjenninger det blir utsatt for. Bellona kan derfor ikke se at driften av anlegget er i samsvar med det objektive forsvarlighetskrav som oppstilles gjennom loven, i og med at det rent faktisk skjedde en rømning.

3.2 Subjektiv vurdering

Etter akvakulturlovens § 30 likestilles forsett og uaktsomhet med hensyn til adgangen til å straffe. Det er dermed tilstrekkelig at innehaver, eller en som på annen måte kan identifiseres med virksomheten på anleggene, har utvist simpel uaktsom oppførsel for at straffeansvar inntreffer.

Havariet oppstod som følge av værhorhold rapportert til storms styrke. Dette er imidlertid ikke uvanlig på kysten av vestlandet. Påkjeningene anlegget ble utsatt for medførte at anlegget havarete og sank til bunns med påfølgende rømming av oppdrettsørret i stort omfang. En situasjon hvor oppdrettsanlegg havarerer som følge av værpåkjeninger anlegget burde tåle vil etter Bellonas oppfatning være uaktsomt

Det må i denne sammenheng bemerkes at rømming av oppdrettsfisk er et stort miljømessig problem, noe som etter Bellonas syn skjerper kravet til aktsom og forsvarlig utførelse.

Bellona antar på denne bakgrunn at også lovens subjektive vilkår for å straffe er oppfylt.

4 Straffeløpfølging og påtale

Miljøstiftelsen Bellona mener på bakgrunn av det ovenstående at forholdet bør påtales, og at Sjøtroll Havbruk AS ilegges bot som foretaksstraff i medhold av straffeloven § 48a. En bot må være av en slik størrelse at den vil ha allmenn- og individualpreventiv effekt overfor oppdrettsnæringen.

Det har også tidligere rømt oppdrettsfisk fra Sjøtroll Havbruk. I november i fjor rømte rundt 100.000 oppdrettslaks fra Sjøtrolls merder ved Tobbholmene i Austevoll.

I akvakulturlovens § 9 første ledd punkt c, som omtaler endring og tilbaketrekning av akvakulturtillatelse, gir Departementet mulighet til å trekke tilbake en akvakulturtillatelse ”ved grov eller gjentatt overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven.”

I en eventuell straffeutmåling må det også vurderes om overtredelsen gir grunnlag for å trekke tilbake Sjøtroll Havbruk sin akvakulturtillatelse.

5 Prinsipielle synspunkter

Rømming av oppdrettsfisk er et av de største miljøproblemene i norsk fiskeoppdrett. Rømming av oppdrettsfisk kan blant annet medføre spredning av sykdommer og parasitter, oppvandring og gyting av oppdrettsfisk i elvene.

Faren for gyting og genetisk forurensning er mindre ved rømming av ørret enn for laks. Rømt oppdrettsørret kan likevel påføre skade på bestander av vill laksefisk. Hvis den lever frem til den blir kjønnsmoden kan de gå opp i elver og lage problemer for villaksen ved at de roter opp i gytegroper. Fisken kan også spre sykdom og blir de gående i en fjord kan de bidra til å oppformere lakselus.

Vi henviser til statens fagetater som Direktoratet for Naturforvaltning for ytterligere informasjon om hvilken trussel rømt oppdrettsfisk utgjør for naturmiljøet og norske bestander av vill laksefisk.

Med vennlig hilsen
for Bellona

Marius Dalen

Kopi:
Fiskeridepartementet, Postboks 8118 Dep, 0032 Oslo
Fiskeridirektoratet, Postboks 185 Sentrum, 5804 Bergen
Økokrim, Postboks 8193 Dep, 0034 Oslo